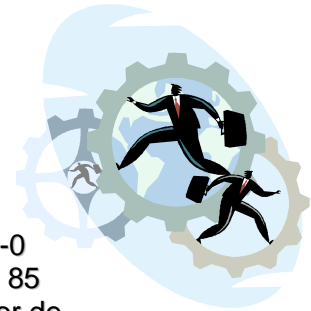

Consultor
start up

Kleemannstraße 14
D-93413 Cham
Tel.: 0 99 71 / 85 78-0
Fax: 0 99 71 / 80 19 85
eMail: info@consultor.de
www.consultor.eu/infobrief.htm

Cham, *Maj 2007*

Podatki - Prawo List informacyjny dla franczyzodawców i franczyzobiorców

Szanowni Państwo!

Po przedstawieniu w liście informacyjnym z kwietnia 2007 roku franczyzy w Polsce, chcielibyśmy pokazać **ramowe warunki gospodarcze i prawnicze franczyzy w Republice Czeskiej.**

Republika Czeska – synonim zdolności rozwojowych, dynamiki i ekspansji!

Duże zainteresowanie Czechów samodzielnością.

Ekspansja do Republiki Czeskiej jest w chwili obecnej jest uprzywilejowany przez fakt, że Republika Czeska w ostatnich latach permanentnie osiągała jeden z **najwyższych wskaźników wzrostu gospodarczego** i cieszy się **najwyższym dochodem na jednego mieszkańca** ze wszystkich nowoprzyjętych członków Unii Europejskiej.

A) Ramowe warunki gospodarcze

Liczba zakładów franczyzowych w Republice Czeskiej wzrosła z pięciu zakładów w roku 200 na ponad 90 w roku 2004.

Obecnie szacuje się, że ponad 150 przedsiębiorstw w Republice Czeskiej prowadzonych jest systemem franczyzowym lub korzystają w celach ekspansyjnych elementy franczyzy.

Liczba systemów franczyzowych rośnie z roku na rok.

Rynek techniczny oferuje dogodne możliwości wejścia na rynek dla wielu systemów franczyzowych, z tego względu, że wielu zainteresowanych otwarciem działalności szuka atrakcyjnych pomysłów i dysponuje koniecznym kapitałem.

Również bliskość Republiki Czeskiej do Niemiec i Austrii ułatwia komunikację a poza tym, jest dzięki swoim ścisłym kontaktom gospodarczym z krajami sąsiednimi, idealnym miejscem dalszej ekspansji na Europę wschodnią.

Mimo tak optymalnych warunków, gospodarka franczyzowa w Republice Czeskiej jest jeszcze w fazie rozwoju.

Fakt, że franczyza jako system dystrybucji w przeciwieństwie do innych krajów europejskich, bądź USA nie jest tak szeroko rozpowszechniony, należy wyciągnąć z 40-o letniego komunizmu. Nie dysponowano wystarczającą wiedzą odnośnie franczyzy i powszechnie brakowało informacji, doświadczeń z praktyki, pewnych managerów, stabilnego otoczenia gospodarczego, odpowiedniej literatury jak i doradztwa przedsiębiorstw skoncentrowanych na franczyzie.

Republika Czeska, coraz bardziej i lepiej pokonywała jednak te przeszkody i **franczyza jako system zbytu wygrywa w czeskiej praktyce gospodarczej ciągle na znaczeniu.**

Sektor franczyzowy w Republice Czeskiej rozrasta się nieprzerwanie, proporcjonalnie do rosnącej siły nabywczej konsumentów, przez co franczyza jako system zbytu zdobywa coraz większą akceptację tak przedsiębiorców jak i banków i osób prywatnych.

B) Ramowe warunki prawne

Sukces franczyzy wiąże się z jednej strony z dogodnych warunków gospodarczych, z drugiej związany jest z elastyczną, a mimo to pewną platformą prawną.

Pomimo **braku jednoznacznej regulacji ustawowej** zarówno franczyzy jak i umowy franczyzowej w Republice Czeskiej, opiera się na **ogólnych zasadach umownych prawa czeskiego, orzecznictwie**, jak i **praktyce czeskich związków franczyzowych.**

Zarówno dla franczyzodawcy jak i franczyzobiorcy, jeszcze przed podpisaniem umowy franczyzowej, musi być jasne i jednoznaczne, które przepisy są stosowane.

1) Natura prawna i treść umowy franczyzowej

Umowa franczyzowa jest **umową mieszaną** lub **umową sui generis**, gdyż wiąże ze sobą kilka elementów, jak np. zbytu towarów i/lub swego rodzaju usługę franczyzodawcy pod swoją jednolitą nazwą, symbolem, marką i/lub wyposażenie i użytek specyficznego know-how franczyzodawcy.

Paleta usług franczyzodawcy obejmuje przygotowanie całego pakietu, który składa się z **konceptu przygotowania, zbytu i organizacji; prawo użytkowania praw chronionych; wykształcenie franczyzobiorcy i zobowiązanie franczyzodawcy do aktywnego i ciągłego wspomaganie franczyzobiorcy jak i zobowiązanie do stałego rozwijania konceptu.**

Po drugiej stronie znajduje się franczyzobiorca, który działa **na własny rachunek i we własnym imieniu**, oraz uiszcza za użytkowanie pakietu franczyzowego franczyzodawcy **opłatę**. Jego wkład w świadczenie za system franczyzowy polega na **pracy**, jego **kapitale** oraz **informacji**.

2) Zastosowanie czeskich norm prawnych

Przy zawieraniu umowy franczyzowej należy uwzględnić, że w myśl § 269 ust. 2 czeskiego kodeksu handlowego (HGB), umowa musi być **wystarczająco określona**.

Ze względu na fakt, że w przypadku franczyzy chodzi o umowę mieszaną bądź sui generis, **ocena poszczególnych problemów prawnych przeprowadzana jest zgodnie z naturą prawną danych aspektów umowy franczyzy**. Przy wykładni i sprecyzowania regulacji umownej, stosuje się ogólne normy prawa czeskiego.

Dalej poruszymy poszczególne, typowe elementy umowy, które regularnie znajdują swoje miejsce w umowach franczyzy. przy tym chodzi o następujące składowe:

a) Umowa przedwstępna

Powszechnie znane w praktyce jest, że między franczyzodawcą a przyszłym franczyzobiorcą zawierana jest **umowa przedwstępna**, która reguluje przedumowny związek pomiędzy stronami.

Powodem zawarcia takiej umowy przedwstępnej, jest **ochrona informacji, które strony przekazują sobie nawzajem w fazie nawiązywania stosunków kontraktowych**.

Poza tym, w umowie przedwstępnej reguluje się, **w przeciągu jakiego okresu czasu, umowa franczyzowa ma zostać zawarta**.

Powszechnie ustaliło się, że umowę franczyzową zawiera się po upływie roku od podpisania umowy przedwstępnej, gdyż w takim przypadku dysponuje się wystarczającą ilością czasu na zrealizowanie wszelkich działań i warunków przygotowawczych

b) Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

Jeśli chodzi o relacje pomiędzy franczyzobiorcą a franczyzodawcą, można pominąć aspekty prawa pracy, gdyż franczyzobiorca nie jest pracownikiem, tylko **samodzielnym przedsiębiorcą**, działającym na własny rachunek i we własnym imieniu.

Większe znaczenie ma jednak **czeskie prawo pracy przy zatrudnianiu pracowników przez franczyzobiorcę**; w większości przypadków stosowane będzie czeskie prawo pracy bezwzględnie.

Przy tym, chodzi przede wszystkim o **bezwzględnie obowiązujące obowiązki pracodawcy względem pracownika**, jak np. **zapewnienie wystarczającej kwalifikacji** pracownika poprzez szkolenia jak i zobowiązanie pracownika do brania w nich udziału.

Dalej należy wspomnieć w tym miejscu, o **możliwościach i warunkach odesłania czeskiego pracownika** (np. do zagranicznego franczyzodawcy) jak i o maksymalnym okresie jednego roku **zakazu działalności w przedsiębiorstwie konkurencyjnym** jak i regulacje, co do **odpowiedzialności** pracownika.

Również **aspekty i pytania prawa ubezpieczeń społecznych**, odnosi się z reguły do czeskiego prawa, jeśli działalność pracowników wykonywana jest na terytorium Republiki Czeskiej.

c) Przepisy prawa handlowego

Najważniejsze przepisy prawa handlowego, które stosuje się w obrębie franczyzy, to następująco:

- **§ 271 HGB**, który **chroni umownie** te informacje, które strony wymieniają przed podpisaniem umowy
- Przy wyborze **formy przedsiębiorstwa** dla zakładu franczyzobiorcy, należy uwzględnić ogólne przepisy regulujące daną formę przedsiębiorczą;

- **Wyraźne regulacje odnośnie umowy licencyjnej** zawarte w §§ 508 i dalszych HGB obowiązują, jeżeli prawo czeskie zostało ustalone jako wytyczne
- **Roszczenia odszkodowania** regulowane są według ustaleń §§ 373 i dalszych HGB
- Ustalenia odnośnie **kary umownej** znajdują się w §§ 544 i dalszych BGB i zostają modyfikowane w stosunkach między handlowcami przez §§ 300 i dalsze HGB
- Odstąpienie od umowy franczyzowej jest możliwe tylko pod warunkiem §§ 344 i dalszych HGB, np. znaczącego złamania umowy przez drugą stronę, częściowo opóźnienia przyszłych świadczeń, które przy jednoznacznych okolicznościach zostaną zerwane, oraz w przypadkach, w których naruszenie nie zostanie usunięte, nawet po bezskutecznym upływie danego okresu do ponownego świadczenia
- Przepisy regulujące **zakaz konkurencji** z §§ 44 i dalsze HGB jak i zasady zawarte w ustawie o ochronie konkurencji
- **Ustawa o ochronie znaków towarowych**
- Regulacje **gwarantowania środków finansowych**, jak np. pożyczka, §§ 497 i dalsze BGB

d) Ustalenie wytycznego porządku prawnego

W przypadku, jeśli franczyzodawca pochodzi z zagranicy, należy przede wszystkim uwzględnić aspekty międzynarodowego prawa cywilnego we franczyzie.

Dla umów franczyzowych z powiązaniem zagranicznymi, obowiązuje odpowiednio § 9 ustawy o międzynarodowym prawie cywilnym i procesowym prawa cywilnego (ZMPS), **wolność wyboru prawa.**

Oznacza to, że strony umowy franczyzowej mają prawo, które bierze za podstawę umowę franczyzową, **do wolnego wyboru; w szczególności stosowane prawo nie musi mieć żadnego powiązania z żadną ze stron umowy.**

W przypadku braku wyraźnego lub domniemanego wyboru prawa, obowiązuje porządek prawny, **który odpowiada rozsądnej regulacji danego stosunku prawnego.**

Przy ustalaniu stosowanego prawa umów franczyzowych, należy odnieść się do ogólnych zasad **§ 10 ust. 3 ZMPS.**

Wedle powyższego, dla umów niewymienionych w § 10 ust. 2 ZMPS, obowiązuje prawo tego kraju, **w którym obie strony mają swoje siedziby**; w przypadku, jeśli nie mają siedziby w tym samym państwie a umowa została zawarta w obecności stron, obowiązuje **prawo kraju, w którym zawarto umowę**; jeśli umowa została zawarta pod ich nieobecność, stosuje się **prawo kraju, w którym odbiorca oferty zawarcia umowy, ma swoją siedzibę.**

Wskazówka:

W celu uniknięcia trudności i w szczególności na niepewność prawną przy nieustaleniu prawa wytycznego, należy w każdej umowie franczyzowej zawrzeć wybór porządku prawnego.

Ze względu na fakt, iż prawo czeskie nie reguluje wyraźnie umowy franczyzowej, należy starannie uregulować wszelkie ewentualności i szczegóły, przez strony w umowie franczyzowej, w celu uniknięcia niespodzianek!

c) Finansowanie systemów franczyzowych

Dla franczyzodawcy i biorcy, jak i przedsiębiorcy starającego się stworzyć system franczyzowy w Republice Czeskiej, **głównym problemem jest wniesienie odpowiednich środków finansowych**, ponieważ zarówno wejście franczyzobiorcy do systemu franczyzowego, ale również utworzenie systemu franczyzy, wiąże się z dużym nakładem finansowym.

Kapitał początkowy zależy zarówno od rodzaju branży, jak i od systemu franczyzy.

Dopiero w roku 2002 zmieniony został tok myślenia czeskich banków odnośnie finansowania fanczyzodawców i przyszłych fanczyzobiorców.

Jedną z możliwości zdobycia środków, jest wykorzystanie państwowo wspieranych **środków finansowych**. Takie programy wsparcia oferują: **ministerstwo przemysłu i handlu, państwowa agencja ministerstwa przemysłu i handlu** jak i **Czesko-Morawski Bank Bezpieczeństwa i Rozwoju**.

Poza tym, pod uwagę wchodzi również **wspomagania** różnych organizacji państwowych, wspieranych, dofinansowywanych przez ministerstwo przemysłu i handlu.

Ponadto, **czeski Kommerzbank** jako pierwszy, wprowadził specjalny program finansowy dla czeskiego rynku franczyzowego, który skierowany jest na specjalne potrzeby przedsiębiorcze w ramach franczyzy.

Tak zwany „**KB Program Franczyzowy**”, kierowany jest celnie w mniejsze i średnie przedsiębiorstwa, niezależnie od tego, czy chodzi o udostępnienie wystarczających środków finansowych jako fanczyzobiorca, czy jako fanczyzodawca.

D) Perspektywy

Właśnie franczyza może być dla mniejszych i elastycznych jednostek gospodarczych w Republice Czeskiej dobrą szansą reakcji na szybkie zmiany wymagań klientów i jako rozwijająca się forma zbytu miejscem tworzenia nowych miejsc pracy. To stwarza, że franczyza jest przede wszystkim atrakcyjna dla mniejszych i średnich przedsiębiorstw.

Jeśli rozpoznania pozytywnej konsekwencji franczyzy, przełoży się również na całą gospodarkę w polityce gospodarczej, wpłynie to pozytywnie na podejmowanie pewnego ryzyka przez wszystkie banki w Czechach. **Z tego powodu należy oczekiwać dalszego wzrostu ofert systemów franczyzowych w Republice czeskiej, w szczególności pochodzących z krajów Unii Europejskiej.**

Zagranicznym fanczyzodawcom, wkraczającym dopiero na czeski rynek, system zbytu franczyzy w Republice Czeskiej, ze względu na jeszcze **słabą konkurencję i bezpieczeństwo prawne europejskiego obszaru prawnego**, oferuje ogromne korzyści konkurencyjne, dlatego teraz, jak i w przyszłości, Republika Czeska jest i będzie atrakcyjnym rynkiem dla zagranicznych przedsiębiorców.

W razie pytań jesteśmy zawsze do Państwa dyspozycji!

Z wyrazami szacunku

Consultor start up GmbH

Reprezentowany przez

Mecenas Christian Geiling, MBA